

FILM Manifestacije svojom brojno

Groznica filmskih

Božidar TRKULJA
 Vedran JERBIĆ

Godinu na izmaku pamtit ćemo po dosad najvećem broju filmskih festivala, a vrijeme će pokazati hoće li se u 2010. još i povećati, što nije nimalo neizgledno. U Hrvatskoj je ove godine održano gotovo 30 filmskih manifestacija festivalnoga i revijskoga tipa, od kojih se polovica održavala u Zagrebu.

Možemo stoga govoriti i o svojevrsnoj invaziji ili naglo probudaloj svijesti o potrebi za takvim kulturnim priredbama. Publika zasićena redovnim kino repertoarom većinom s ostvarenjima američke kinematografijom očito osjeća potrebu za drugačijim, odnosno festivalnim filmom, što pokazuje svojom prisutnošću i brojnošću bez obzira na to je li riječ o dokumentarnom, igranom, animiranom, eksperimentalnom, dugometražnom ili kratkometražnom filmu.

» **Festivalski poput Animafesta, Zagrebačkoga i Motovunskoga filmskoga festivala i ZagrebDoxa već su ucrtni na kartu festivalske ponude u Europi, dok se ostali još bore za svoje mjesto**

Neki festivali imaju više-godišnju tradiciju i već su se ucrtni na kartu filmske ponude ne samo u Hrvatskoj, već i u regiji, odnosno ovom dijelu Europe, dok su neki već odavno i na onoj svijeta.

Nezaobilazni Animafest

U svijetu najpoznatiji i autorima nezaobilazan jest, a ime mu u potpunosti odgovara, Svjetski festival animiranoga filma - Animafest. Karakterizira ga raznovrsni glavni i popratni program, što prirodno proizlazi samim tim što ta filmska vrsta povlači za sobom različite autorske pristupe, estetike i rukopise, pa se filmovi razlikuju poput otisaka prstiju.

Iako ponekad prevladavaju određene tehnike, tisuće filmova koje prolaze izbornu komisiju, jer gotovo svim autorima u svijetu važno je svoj film prikazati u Zagrebu, jamstvo su uspješnosti toga festivala i u idućim godinama.

Osim toga, živahna organizacija kakva je bila ove godine, uključujući i jedno od najzanimljivijih otvaranja kojem smo prisustvovali u posljednje vrijeme, bez sumnje će Zagreb još dugo vremena držati na festivalskoj karti svijeta.

FESTIVAL IGRANOGA FILMA U PULI
Najznačajniji nacionalni festival

Pulski festival je najstariji i najznačajniji hrvatski filmski festival, ali jednako tako prečesto omalovažavan i svakako manifestacija koja prečesto dobiva prigovore javnosti, baš kao i Dani hrvatskoga filma. To je zapravo vrlo simptomatično, a je li razlog tomu to što je riječ o nacionalnoj produkciji, ostavljamo na prosudbu čitatelju. Pulski festival je jedna zaokružena filmska manifestacija, koja ponajprije ovisi o kakvoći filmova koje autori snime tijekom godine. Veliki svjetski i festivalski hitovi tamo su kako bi upotpunili program i kulturna je javnost usmjerena upravo na domaća ostvarenja i njihove autore.

Najvišom ocjenom ocjenjujemo i ZagrebDox - međunarodni festival dokumentarnog filma, koji se održava krajem veljače i sada je prvi koji iščekujemo, ako u međuvremenu ne nikne još neki. U samo par godina taj se festival uzdigao u najznačajniju manifestaciju koja vrednuje dokumentarne filmove u regiji.

Mnoštvo najsvježijih pomno biranih filmova, svakom godinom sve zanimljiviji tematski popratni programi i dobra organizacija učinila su ga velikim festivalom koji

Najjači festival dokumentarnoga filma u regiji: »ZagrebDox«

još uvijek raste.

Isto je i sa Zagrebačkim filmskim festivalom, koji nam već godinama pokazuje snagu redatelja debitanta. Najveći je filmski festival u Zagrebu, a osim toga i najomiljeniji mladima koji i jesu njegova najbrojnija i najvjeranija publika.

Upotpunjena ponuda i omalovažavanja

Vrednujući dokumentarce i igrane filmove dugoga i kratkoga metra, koji stižu iz cijeloga svijeta, taj festival posjeduje magnetsku privlačnost, a popratni programi, od onih za djecu, pa sve do tematskih programa kinotečnih naslova, uzdignuli su ga među najveće i najbolje hrvatske filmske festivale.

Sljedeći festival kojem upućujemo veliku pohvalu i koji je upotunio ponudu filmskih priredaba je Međunarodni festival eksperimentalnoga filma i videa - 25FPS. Izuzetno dobra posjećenost, uzmemo li u obzir kako je riječ o širokom gledateljstvu malo teže probavljivoj filmskoj vrsti, pove-

ćava se svake godine te na taj način pokazuje i svoju odgojnu ulogu u kulturni društva pokazujući mnoge mogućnosti pritom nadahnjujući za nova djela.

Odlična organizacija, čvrst i nepokolebljivo sastavljen program bez ikakve namjere podilaženja, a ipak dovoljno tečan i obrazložen, sastavnice su koje će i u nadolazećim godinama taj festival učvrstiti i moguće pretvoriti u najjači od svoje vrste u ovome dijelu Europe.

Iako im javnost nije sklona, a razlog svi jako dobro znamo, makar ga nimalo ne razumijemo, Dani hrvatskoga filma također su vrijedna manifestacija. Oni nemaju i ne mogu imati međunarodni karakter, pa tako uvijek ostaju nekako po strani.

Ipak, oni donose cjelokupnu produkciju svih filmskih vrsta protekle godine i mnogi autori, što god kasnije rekli, ciljaju svoje uglavnom kratke filmove zgotoviti do te manifestacije, tamo ih prikazati i staviti pred sud hrvatskih filmskih kritičara i stručnoga žirija nadajući se nagradi koja će im poslije pomoći i povećati mogućnost ulaska na neke druge festivale.

Festivalski koji se još traže

Za svoje mjesto pod suncem još se bore oni mladi festivali poput »Festivala subverzivnog filma«, koji je ove godine donio pregršt zanimljivih naslova iz kinematografije zemalja jugoistočne Azije, koji nešto rjeđe dolaze na naša velika platna (Kine, Tajvana i Hong Konga).

Kakva je to pak kinematografija sa svrhom, pokazao

POTICAJI OD AMATERSKIH DO PROFESIONALNIH OSTVARENJA

Najnepretencioznija filmska manifestacija koja se održava u Zagrebu je Revija amaterskoga filma. Njena vrijednost nije toliko u kvaliteti ostvarenja, koliko u činjenici što ljude potiče na snimanje filmova i kreativnost. Neki od autora čije smo uratke gledali u prvim godinama danas na svjetskim festivalima ubiru najveća priznanja i da RAF-a nije bilo, pitanje je bi li se to uopće dogodilo. To što ne radi nikakvu selekciju, već pušta sve što stigne, a svakom godinom sve je više filmova, mnogima je poticajno i stoga tu manifestaciju držimo vrlo važnom.

Mjesto hodočašća hrvatskih filmofila: »Motovunski filmski festival«

šću obilježile filmsku 2009. godinu

festivalskih večeri

U Hrvatskoj je ove godine održano gotovo 30 filmskih manifestacija festivalskoga i revijskoga tipa, od kojih se polovica održavala u Zagrebu

Mladima omiljena manifestacija: »Zagrebački filmski festival«

Pomicanje granica ili decentralizacija

Bitno mlađi i svaki na svom kraju zemlje, svoje mjesto još uvijek traže, ali čini se i nalaze »Libertas« koji se održava u Dubrovniku i »Vukovarski filmski festival - festival podunavskih zemalja«. Dobar izbor snažnih europskih i svjetskih ostvarenja te projekcije u ugodnom okruženju jamče njihov daljnji razvoj. Iako je ove godine došao do svojega drugoga izdanja, i Festival mediteranskoga filma u Splitu pripada među najmlađe, ali zato nimalo manje dobre manifestacije.

Ove godine organizatori su osim programa snažnih filmova pokazali kako i ne tako veliki festivali mogu biti itekako vrijedni i zanimljivi. On je Splitu itekako potreban i uz »Split film festival - međunarodni festival novoga filma« dopunjuje još uvijek premalu ponudu u tom gradu.

Situacija u drugim gradovima još je gora, no pomalo se mijenja i to je dobro. Vazrađin je prije tri godine dobio »Trash«, festival koji vrednuje niskobudžetna i estetski začudna ostvarenja. Odlična organizacija, zabavni filmovi, razigrana re-

Cannesa, Berlina i Venecije, i kvaliteta nije ni ove godine izostala. Stoga, iako je 11. po redu Motovun imao renesisjski predznak, popularnost prikazanih ostvarenja i potpunost noćnih projekcija pokazali su upravo suprotno i s nestrpljenjem možemo reći kako očekujemo i iduće izdanje te priredbe.

tro atmosfera i izostavljena želja za suvišnim pametovanjem u kratkom vremenu pretvorili su ga u jedan od najpoželjnijih malih festivala u zemlji, dakako publici sklonoj takvoj vrsti zabave. U Hrvatskome zagorju je prisutan i nešto stariji, ali organizacijski slabiji, iako kvalitetom filmova bolji - Filmski festival Tabor, koji je, na žalost, ove godine doživio svoje sedmo i posljednje izdanje.

Jedan od najzanimljivijih i najkraćih festivala je svakako onaj jednogminutnoga filma u Požezi. Sam program traje oko sat vremena, a prikaže se oko 60 filmova. U svakom slučaju, sjajna i opuštena manifestacija u kojoj nema mjesta za mudrovanja.

Vinkovci su prije par godina krenuli s »DORF-om«, festivalom dokumentarnog rock filma i odmah polučili dobar uspjeh pomalo ga pretvarajući u putujući filmski program. Bjelovar se zasad odlučio vrednovati također dokumentarne, ali ne tako usko usmjeren filmove i pokrenuo je festival »DO-KUart«, isto kao i onaj u Ičićima - »Liburnija«.

Probudio se i Karlovac pa se od pretpošte godine tamo održavaju spojeni - Revija filmskoga i videostvaralaštva mladeži i Four film festival (Filmski festival na četiri rijeke).

Očito je kako festivala ne nedostaje, no još jednom moramo istaknuti kako mnogi gradovi još nemaju svoj filmski festival, dok ih Zagreb, htjeli mi to priznati ili ne, ipak ima previše.

Čvrst i nepokolebljivoga programa: »25FPS«

